

Білоус В.С. **Українська дитяча книга в інформаційному просторі університетської бібліотеки: виховні, освітні та культуротворчі функції.** *Українська книга: дослідження, читання, збереження* : Міжнародна наукова конференція в змішаному форматі, 11-12 листопада 2025 року / Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків, 2025

УДК 821.161.2-93:027.7

УКРАЇНСЬКА ДИТЯЧА КНИГА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ: ВИХОВНІ, ОСВІТНІ ТА КУЛЬТУРОТВОРЧІ ФУНКЦІЇ

Білоус Валентина Степанівна
директор бібліотеки,
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна.

У статті відображено роль та значення дитячої книги як важливого джерела виховання, розвитку і духовного становлення дитини. Показано досвід роботи бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Акцентовано увагу на традиційні та інноваційні форми і методи бібліотечної роботи у популяризації фонду української дитячої книги серед здобувачів вищої освіти. Особливо приділено увагу дистанційній формі роботи бібліотеки та формування електронних ресурсів.

Ключові слова: українська дитяча книга, форми роботи бібліотеки, дистанційна форма роботи, культурно-просвітницька діяльність, бібліотека ВДПУ ім. М. Коцюбинського.

UKRAINIAN CHILDREN'S BOOK IN THE INFORMATION SPACE OF THE UNIVERSITY LIBRARY: EDUCATIONAL, EDUCATIONAL AND CULTURAL FUNCTIONS

The article reflects the role and significance of children's books as an important source of education, development and spiritual formation of a child. The experience of the library of the Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University is shown. Attention is focused on traditional and innovative forms and methods of library work in popularizing the Ukrainian children's book fund among higher education students. Special attention is paid to the remote form of library work and the formation of electronic resources.

Keywords: Ukrainian children's book, forms of library work, remote form of work, cultural and educational activities, library of the M. Kotsiubynskyi VSPU.

В усі часи книга була тою домінантою, яка визначала ступінь цивілізованості суспільства. Перед книгою віками схилялося в шанобі людство, вважаючи її своєю свяติною. «Книги мов ріки, які напоюють собою увесь світ; це джерело мудрості, в книгах – бездонна глибина; ми ними втішаємося в печалі, вони – узда для тіла й душі. В книгах – світило мудрості...», – читаємо у «Повісті минулих літ», пам'ятці XI ст.

У Стратегії розвитку читання на 2021–2025 роки «Читання як життєва стратегія» зазначено: «Стратегія промоції читання – це інвестиція держави у розвиток України як успішної країни, яка передбачає зміни цілого кластеру сфери читання – це і збільшення попиту на українську книгу, і рівня читання, і підвищення статусу читання в Україні для здобуття необхідних навичок та успіху. Вона відштовхується від потреб читачів, які повинні мати доступ до широкого асортименту легальної української літератури: електронної та паперової» [11].

У психолого-педагогічних дослідженнях підкреслюється, що дитяча література сприяє розвитку мислення, мовлення, уяви, комунікативних навичок та емоційно-ціннісної сфери дитини (Б. Брунер, Л. Виготський, О. Савченко). Через систему художніх образів дитина опановує базові моральні орієнтири, вчиться співпереживати, оцінювати вчинки, робити висновки, що забезпечує формування цілісного світогляду та активної життєвої позиції.

Особливе значення має духовно-моральна функція дитячої книги. Дитяча книга є не лише джерелом знань і засобом дозвілля, а й потужним фактором виховання, розвитку самопізнання дитини й духовного становлення особистості. Вона забезпечує спадкоємність культурних традицій, формує морально зрілу та соціально активну людину, що визначає її незамінну роль у сучасному освітньому та виховному процесі.

Важливу роль у цьому контексті відіграє художня література, яка через систему образів і сюжетів вводить юного читача у світ етичних і естетичних цінностей. Як слушно зауважував В. О. Сухомлинський, «без книги дитина не може бути справжньою людиною», адже саме літературне слово формування. Як

зазначає В. О. Сухомлинський, «без книги дитина не може бути справжньою людиною», адже саме літературне слово є підґрунтям формування духовної культури особистості. Погляди Сухомлинського перегукуються з позиціями сучасних дослідників (Н. Побірченко, О. Караман, Н. Комарівська, І. Лапшина), які вказують на унікальну здатність дитячої книги впливати на розвиток моральної самосвідомості та емоційної чутливості. Зарубіжні науковці (М. Розенблат, М. Нуссбаум, Р. Дал, Дж. Хант) наголошують, що дитяча література є важливим засобом соціалізації та виховання емпатії, оскільки через художнє слово дитина розвивається, входить у світ людських взаємин і набуває здатності до діалогу.

Окремо зазначу, що важлива роль належить українській дитячій книзі, як символу відродження української культури. Адже, дитяча книга – це особливий світ, який маленька людина осягає і розумом, і серцем. Для майбутнього кожної нації надзвичайно важливо, як проходить процес входження дітей у світ книжкової культури [6, с. 83]. Дитяча книга посідає провідне місце у процесі формування особистості, виконуючи важливі виховні, освітні та культуротворчі функції. Вона є важливим інструментом передачі суспільно значущих цінностей, моральних ідеалів, культурного досвіду та національних традицій.

Дитяча література є художньою педагогікою дитини, це відкриття в малому космосі космосу великого життя. Літературу для дітей можна порівняти з культурним перехрестям. Від того, який шлях, які орієнтири, який духовний супутник життя обере дитина, залежатиме не лише її особисте майбутнє, але й майбутнє нового світу. Тому, першочерговим завданням суспільства має стати відродження цього «духовного супутника» – книги [5].

Існує багато українських видавництв, які видавали та продовжують видавати якісні, яскраві книги для дітей: «А-ба-ба-га-ла-ма-га», «Видавництво Старого Лева», «Vivat», «Крокус», «Талант», «Наш Формат» та «КМ-Букс», «Веселка», «Ранок», «Гроно», «Лелеченя», «Школа», «Махаон-Україна», «Промінь» та ін. Книги сприяють розвитку уяви та креативності, критичного мислення та мовлення, розширенню світогляду та здобуття нових знань. Це

маленькі цеглинки, що формують особистість із раннього дитинства. Бо книги – ключ до нових можливостей і відкрить. В Україні відомі різноманітні дитячі журнали, які охоплюють різні вікові категорії та інтереси дітей, зокрема: «Джміль», «Пізнайко», «Мамине сонечко», «Крилаті», «Малятко», «Однокласник» (для підлітків), «Равлик», «Колобочок», «Смайлик», «Розумашки», «Малюк Котя», «На крильцях ангела» та «Професор Крейд». Багато з цих видань мають вікові обмеження, наприклад, «Мамине сонечко» є для найменших, а «Однокласник» – для старших дітей. Деякі з видань, у зв'язку з війною, тимчасово змушені були припинити свою діяльність.

Прививати любов до книги, до читання потрібно ще з дошкільного віку. Сучасні інноваційні технології дошкільної освіти містять значний потенціал щодо формування й розвитку у дітей дошкільного віку стійкого інтересу до творів дитячої літератури, виховання естетичних смаків і позитивних моральних якостей дошкільників, становлення інформаційно-комунікаційної компетентності [8]. Важливим завданням педагогів закладів дошкільної освіти є організація просвітницької діяльності з батьками вихованців щодо ознайомлення їх зі світом дитячої літератури. Тому дорослі – насамперед батьки і вихователі – всі свої виховні зусилля мають спрямовувати на становлення багатого внутрішнього світу дитини, вихованню в ній творчого начала, позитивного світосприймання, бажання саморозвитку. Цінним засобом в такій виховній моделі виступає читання дітям художньої літератури. Читаючи, дитина розвиває свій інтелект, пам'ять, увагу, уяву; вчиться думати, аналізувати, засвоювати та використовувати досвід, зіставляти, робити висновки [10].

Питанню вивчення та популяризації української дитячої літератури належну увагу приділяють у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, де щорічно приводяться регіональні студентські науково-практичні конференції «Українська дитяча література: здобутки й перспективи розвитку». За результатами конференції видаються збірники статей, кожна з яких узагальнює результати науково-

пошукової роботи студентів, стосується актуальної проблематики сучасної дитячої літератури.

Дитяча книга... Скільки мудрого, цікавого, непізнанного криється під цим словом. І не дивлячись на наш вік інформатизації, ніщо не може зрівнятися з новенькою, яскравою дитячою книжкою, з якої дитина отримує перші знання, друзів, запам'ятовує перші у своєму житті слова, опановує рідну мову [9]. Серед сучасних технологій творчого розвитку молодших школярів на уроках галузі «Мови та літератури» є азбука віршування та створення казки молодшими школярами, на які акцентується увага у інформаційному виданні, підготовленому викладачами Вінницького педуніверситету [12].

Зазначу, що українська дитяча література займає належне місце у фонді бібліотеки ВДПУ ім. М. Коцюбинського. Важливим у діяльності освітянської книгозбірні є поповнення фондів дитячою українською книгою, а також їх популяризація. Бібліотека проводить комплексне інформаційне та бібліотечно-бібліографічне обслуговування читачів, яке здійснюється на основі загальнодоступності, забезпечення доступу до традиційних та електронних інформаційних ресурсів. Проблема ефективного формування і розвитку інтересу до книги і читання сьогодні посідає чільне місце в діяльності бібліотеки. Обмежене фінансування спричинили зменшення надходжень до книгозбірні нових видань, у тому числі дитячої книги. Бібліотека шукає нові альтернативні джерела комплектування, серед яких – подарунки від студентів та викладачів, проведення різноманітних акцій («Подаруй бібліотеці книгу»).

Дитячу літературу виокремлено на абонементі художньої та наукової літератури в окремий розділ та забезпечено вільний доступ для читачів. Серед художніх творів для дітей, які активно використовуються у навчальному процесі – твори українських письменників: М. Вороний «Євшан-зілля», В. Винниченко «Федько-халамидник», Е. Андієвська «Казка про яян», «Говорюща риба», Я. Стельмах «Митькозавр з Юрківки, або Химера лісового озера», Л. Воронина «Суперагент 000», А. Чайковський «За сестрою», М. Стельмах «Гуси-лебеді летять», Г. Тютюнник «Климко», О. Стороженко «Скарб», Б. Лепкий «Мишка»,

Н. Бічуя «Шпага Славка Беркути», В. Дрозд «Білий кінь Шептало», Ю. Винничук «Місце для дракона», В. Чемерис «Вітька + Галя, або Повість про перше кохання» та ін. Особлива увага до творів для дітей у студентів філологічного факультету та факультету початкової та дошкільної освіти та мистецтв. Саме для цієї категорії здійснюється комплектування фонду дитячої літератури, відображення у довідково-пошуковому апараті, організовується культурно-просвітницька діяльність щодо пропаганди та популяризації дитячої літератури [2, с. 9].

Для якісного інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу та наукової діяльності університету налагоджена тісна співпраця з факультетами, кафедрами, студентською радою з самоврядування. Продуктивна співпраця налагоджена з факультетом дошкільної, початкової освіти та мистецтв. Саме фахівці дошкільних установ та початкової школи повинні знати українську дитячу літературу, щоб на кращих її зразках виховувати дитину в садочках, в школі. У бібліотеці студенти знайомляться з кращими зразками вітчизняної та зарубіжної літератури, поглиблюють свої знання під час проведення різноманітних культурно-просвітницьких заходів. Культурно-просвітницькі заходи проводяться у читальних залах бібліотеки, музейно-просвітницькому центрі, навчальних аудиторіях, під час проведення загально університетських заходів. Головною метою культурно-просвітницької роботи є виховання у студентської молоді кращих людських і громадянських якостей, формування педагогічної майстерності та компетентності. Бібліотека розширює сферу своєї діяльності з питань популяризації дитячої літератури, знайомить студентів з новинками української дитячої книги, з творчістю вінницьких поетів та письменників. Використовуючи різноманітні форми і методи роботи бібліотека презентує фонд дитячої літератури, залучає студентів до читання. Робота з українською дитячою книгою серед студентів має на меті формування уявлень про художньо-естетичну красу українського слова, його самобутність. Серед форм культурно-масової роботи: тематичні книжкові виставки та виставки нових надходжень; книжкові інсталяції; усні журнали; день фахівця; дні кафедри;

інформаційні та інформаційно-тематичні огляди; тематично-коментовані та інформаційні перегляди; бесіди, вечори, творчі зустрічі, літературно-розважальні програми, конкурси тощо. Використовуючи можливості сучасних інформаційних технологій, впроваджуються інноваційні форми популяризації української дитячої книги: веб-проекти; віртуальні книжкові полиці, віртуальне інформування, мультимедійні презентації, відеоролики тощо. Серед інноваційних форм роботи: проектна та музейна діяльність – просторові композиції; екскурсії; краєзнавчі мандрівки. Активно у пропаганді української дитячої книги використовується буктрейлер: короткий відеоролик за мотивами книги. На сайті бібліотеки виставляються: календарі знаменних та пам'ятних дат; цікаві факти про книги; віртуальні виставки з використанням українських дитячих книг («Романтик з Поділля: до 115-х роковин від дня народження Миколи Трублаїні», «Таємничий світ книги» та ін.).

У читальних залах книгозбірні спільно зі студентами проводять заходи до Всесвітнього Дня дитини, Міжнародного дня дитячої книги, Всеукраїнського тижня дитячого читання. Це свята тих, хто творить книгу і тих, хто любить читати, свято письменників і видавців, бібліотекарів і читачів, веселих пригод і літературних відкриттів, зустрічей з цікавими людьми і героями книг. На ці заходи запрошуються діти з дитячих садочків, шкіл, проводяться голосні читання, презентації дитячих книг, театралізовані вистави («Українські дитячі пісні», «Українська казка», «Цей чудовий світ дитинства» та ін.). До Всесвітнього дня письменника та до Дня поезії у рамках роботи книжкового клубу «Автограф» організовуються творчі зустрічі з вінницькими письменниками, які пишуть твори для дітей (В. Сторожук, Т. Яковенко, Г. Рибачук-Прач, І. Федорчук, Д. Паламарчук та ін.).

Враховуючи виклики часу у форматі онлайн проходив Всеукраїнський тиждень дитячого читання. У центрів уваги Тижня – книга та її шанувальники – діти, для яких працівники бібліотеки підготували та провели ряд цікавих заходів: організація виставки дитячої книги «Світ дитинства»; розповідь про дитячих письменників та їх твори; літературні сніданки для наймолодших; «Читаємо на

канапі»; «Прочитано серцем», улюблені книги; зустріч з письменником (читач ліпить з пластилину улюблених персонажів з книги «Лиходії з Царства» Сашка Дерманського).

Під час проведення в університеті Днів відкритих дверей стежками бібліотечних лабіринтів «блукають» учні шкіл та діти дошкільних закладів – серед яких є і майбутні студенти Вінницького педагогічного. У Виставковій залі раритетних видань побували на екскурсії «Лабіринтами бібліотеки» учні початкових класів; до Дня захисту дітей – вихованці випускних груп дитячого садочка. Працівники бібліотеки розповідають про університет, бібліотеку та книгу [4]. Щонедавно до бібліотеки ВДПУ завітали учні комунального закладу ТОВ «Приватний дитиноцентрований заклад загальної середньої освіти І-ІІ ступенів «ХАБ СКУЛ» м. Вінниці. Цей похід до книгозбірні став для дітей справжнім святом і маленькою пригодою. Вони пройшлися затишною квітучою територією університету, роздивилися пам'ятники видатним особистостям, дізналися багато цікавого та корисного і про університет, про почесну професію Вчитель. В університетській бібліотеці школярі занурилися в магічне царство друкованих книг, отримали можливість посидіти у електронних залах за комп'ютерами. Працівники бібліотеки познайомили маленьких читачів з першими підручниками – буквариками та різноманітними дитячими книгами, розповіли про важливість читання, яке також може перетворитися на частину веселих розваг та захопливого дозвілля.

На заходах, організованих бібліотекою, широко пропагуються українські дитячі книги: В. Нестайка – «Тореодори з Васюківки», серія книг «Пригоди в лісовій школі», С. Дерманського «Чудове чудовисько», серія «Джури» В. Рутківського, твори Є. Гуцала, дитячі твори В. Грінченка, І. Франка, М. Коцюбинського, М. Підгірянки, Лесі Українки, українські народні казки.

У виставковій залі раритетних видань функціонує постійно діюча виставка «Книжкові гулівери та ліліпути», на якій представлені різні за розміром книги – від найменшої до найбільшої. У читальній залі музичного мистецтва

організовано тематичну виставку до Всесвітнього Дня дитини «Українські дитячі пісні», на якій представлено ноти та збірники дитячих пісень.

Бібліотека здійснює інформаційну та бібліотечно-бібліографічну роботу щодо формування інклюзивної компетентності педагогів, розробляє веб-середовище дистанційного навчання. З метою поліпшення обслуговування осіб з особливими потребами бібліотека впроваджує проєкт «Бібліотека без меж. Інклюзивна бібліотека». На сайті бібліотеки представлені матеріали для людей з особливими потребами (вадами зору): візитка сайту, посилання на корисні сайти, аудіо версії окремих сторінок сайту, віртуальна аудіо полиця художніх творів, серед яких і українська дитяча книга.

З метою популяризації української книги та бібліотеки активно використовуються сучасні комунікаційні технології, інструменти Інтернет-маркетингу, що включає наступні складові: веб-сайт бібліотеки як головний засіб комунікації та інструмент Інтернет-навігації; електронну пошту, миттєві повідомлення, соціальні мережі, блоги, форуми. В онлайн-режимі бібліотечними працівниками представлені та висвітлені в соціальних мережах інформаційні повідомлення, короткі пости, різноманітні презентації, відеоролики, віртуальні книжкові виставки, рекомендаційні списки літератури тощо [3, с.15].

Активне використання інноваційних технологій дало можливість проводити інформаційні заходи на якісно новому рівні. Бібліотека бере участь у Всеукраїнських акціях за участю авторів, видавців, відомих особистостей, читачів бібліотек, бібліотекарів тощо (онлайн-читання дитячих письменників «З книгою у майбутнє», «КОЛО читання. Книга єднає країну!»). Це прямі ефіри, публікації у соціальних медіа YouTube, Facebook, Instagram, зустрічі на zoom-платформі та ін. До Міжнародного дня дитячої книги на бібліотечній сторінці в Facebook представлено «інформаційний коктейль», де презентували дитячі журнали та дитячі книги з казками та віршами, оповіданнями, підготовлено виставку-раритет («В Країні улюблених книг»).

З метою популяризації української дитячої книги, виховання художньо-естетичної культури, формування творчого і осмисленого читання бібліотека

організовує виставки, перегляди під час проведення наукових конференцій, загальноміських та загально університетських заходів.

ВДПУ ім. М. Коцюбинського відгукнувся на прохання Голови ГО «Спілка ректорів закладів вищої освіти України» П. Кулікова щодо збору книг для українських шкіл та бібліотек у Польщі. Понад 100 нових актуальних книг українською мовою зібрали викладачі та студенти університету. Серед видань: дитяча та підліткова література, сучасна українська проза та поезія, твори класиків української літератури, наукові видання краєзнавчої та історичної тематики, підручники з географії, математики, мовознавча література, книги про війну, психологічні та мотиваційні видання, перекладні твори зарубіжних авторів тощо. Усі зібрані книги бібліотека надіслала до Науково-технічної бібліотеки Національного університету «Львівська політехніка» для подальшого відправлення. Такими діями ми підтримуємо молоде покоління, зберігаючи українську мову й традиції за межами Батьківщини! Завдяки цій літературі, ми даруємо дітям можливість не втрачати зв'язок з Україною. Це наш спільний крок до зміцнення української ідентичності в усьому світі.

Вже стало доброю традицією проводити у Вінниці книжкові благодійні фестивалі «VinBookFest», події, яка вже дев'ять років поспіль об'єднує письменників, видавців, митців та читачів з усієї України. Фестиваль проходить за підтримки міського голови та Вінницької міської ради. Організатори — Департамент культури та заклад культури «Вінницька міська централізована бібліотечна система». Програма фестивалю передбачається широкий спектр локальних заходів, спрямованих на популяризацію сучасної української книги, державної мови та культури читання, а також знайомство з європейськими культурними цінностями та процесами інтеграції. Так XII книжковий фестиваль приурочений Дню Європи, об'єднаний темою миру й єдності, пройшов під гаслом «Книга — єднає. Вінниця — читає!». На фестивалі справжнім інтелектуальним магнітом стала локація «Надихаємо нові покоління!», де заклади вищої освіти Вінниці презентували свої досягнення, можливості й освітні перспективи. Участь у локації взяв і Вінницький державний педагогічний

університет імені Михайла Коцюбинського. Бібліотека підготувала виставку книг «Вінницький педагогічний плекає мудре, добре, вічне...». 13 вересня 2025 р. на Європейській площі Вінниці відбулося урочисте відкриття XIII книжкового фестивалю VinBookFest, який пройшов під гаслом «Озброєні словом, нескорені духом» та зібрав близько 20 українських видавництв і понад 50 авторів, подарувавши відвідувачам атмосферу живого літературного діалогу та справжнього культурного свята. Європейська площа перетворилася на справжній простір книги, слова і натхнення. У межах фестивалю відбулися зустрічі з відомими українськими письменниками (Сашко Лірник, Марина Павленко, Сашко Дерманський, Надія Руда, Юлія Олефір, Галина Рибачук-Прач та багато ін.). Марина Павленко, авторка улюбленої багатьма школярами серії «Русалонька із 7-В», поділилася історіями зі свого творчого життя, розповіла, як народжуються її книги та де вона знаходить натхнення, зізналася: головне джерело її сюжетів — це саме життя, власне дитинство, досвід учителювання, спостереження й розмови з дітьми. Справжнім явищем української літератури є твори письменника і військовослужбовця О. Гавріша, автора відомих серій «Казки баби Гавришихи» та «Казки баби Гавришихи 2», в яких поєднується народна мудрість, сучасне бачення і філософський підтекст. Маленькі й дорослі читачі поринули у світ чарівних історій під час зустрічі з неперевершеним казкарем, телеведучим та автором С. Лірником, який подарував усім море щирого сміху, тепла й світла. Діти із захопленням слухали неймовірні пригоди, знайомилися з дивовижними персонажами та відкривали для себе силу українського слова. Особливою родзинкою стали інтерактивні оповідки, де слухачі самі ставали героями казок.

Протягом двох днів для вінничан і гостей діяли: виставка-продаж книжок; зустрічі з письменниками і автограф-сесії; майстер-класи для дітей і дорослих; атмосферні фотозони; благодійна ініціатива «Подаруй книгу воїнам». VinBookFest — це подія, яка навіть під час війни продовжує об'єднувати людей навколо книги й культури, підтримує військових авторів і відкриває нові голоси сучасної української літератури.

Отже, пропагувати книгу, стимулювати студента до вивчення української дитячої книги, виховувати культуру читання – важливе завдання освітянської книгозбірні. Ми розуміємо, що і за часів сьогоденних «драматичних невідомостей» бібліотека несе відповідальність за забезпечення доступу до своїх ресурсів, послуг для своїх користувачів незалежно від їх фізичного розташування. Тому перед працівником бібліотеки стоять високі вимоги. Він повинен бути готовим до будь-яких викликів та ризиків, «до виживання та досягнення успіху в різних сценаріях часів драматичних невідомостей» [7]. Підкреслю, що у викликах сьогодення, спричинених війною, бібліотека залишається надійним інформаційним центром університету. Робота бібліотеки організовується у змішаному форматі: офлайн і онлайн, наживо і дистанційно.

Працівники бібліотеки готові до будь-яких викликів та ризиків, до виживання та досягнення успіху в різних драматичних умовах, у різних сценаріях невизначеності. Труднощі, які виникають, загартовують, дозволяють набути новий досвід, що робить нас сильними. То є значний та корисний досвід, який перевернув свідомість кожного працівника бібліотеки, це урок на майбутнє [1, с. 34]. Популяризуючи українську дитячу літературу, книгозбірня проводить значну роботу щодо професійної підготовки педагога, підвищення загальної культури, формування творчої особистості майбутнього вчителя.

Список бібліографічних посилань

1. Білоус В. С. «Ні карантину на знання та інформаційно-бібліотечні послуги!»: з досвіду дистанційної роботи освітянської книгозбірні. *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. 2021. № 1. С. 31–34.
2. Білоус В. С. Традиційні та інноваційні форми і методи популяризації дитячої книги в освітянській книгозбірні. *Українська дитяча література: здобутки й перспективи розвитку* : матеріали II-ї регіональної студентської науково-практичної конференції. Вінниця, 2 квітня 2020. Вінниця, 2020. Вип.2. С. 6–11.
3. Білоус В. С. Трансформація роботи бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського в умовах воєнного

стану. *Українська дитяча література: здобутки й перспективи розвитку* : IV Регіональна студентська науково-практична конференція / Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. 31 березня 2023 р. Вінниця, 2023. С. 11–16.

4. Білоус В. Українська дитяча література в інформаційному просторі: виклики сьогодення та спроможності університетської бібліотеки. *Українська дитяча література: здобутки й перспективи розвитку* : матеріали III Регіональної студентської науково-практичної конференції, 2 квітня 2021 р. Вінниця, 2021. Вип. 3. С. 10–17.

5. Вовк О. В. Основні завдання української дитячої літератури (роздуми над проблемою) / Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/27-Vovk>.

6. Комарівська Н., Лапшина І., Франчук Н. Літературна освіта дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в контексті естетичного виховання. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія*. 2020. №61. С. 83–88.

7. Колесникова Т. О. Організація віддаленої роботи колективів бібліотек університетів України за часів драматичних невідомостей. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/handle/123456789/11914>.

8. Лапшина І. М., Комарівська Н. О. Використання елементів сучасних інноваційних технологій у формуванні інтересу до дитячої літератури у дітей дошкільного віку. *Інноваційні технології в дошкільній освіті* : збірник наукових статей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 28–29 березня 2019 р. Переяслав-Хмельницький, 2019. С. 85–87.

9. Ліпей О. В. Поради методиста. URL: http://librarychl.kr.ua/pro_bib/nah_vud_konf.php

10. Машовець М. Дитяча книжка в процесі виховання сучасної дитини дошкільного віку. URL: http://www.interklasa.pl/portal/dokumenty/ridna_mowa_uk/index.php?page=rm38_07.

11. Міністерство культури та інформаційної політики України: Презентовано Стратегію розвитку читання на 2021–2025 роки. URL: <https://mkip.gov.ua/news/5219.html>

12. Технології творчого розвитку молодших школярів на уроках галузі «мови та літератури» : посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спец. 013 «Початкова освіта» / уклад. І. М. Лапшина, Н. Ю. Родюк. Вінниця, 2018. 60 с.